

I. megoldás. Ha a Föld hirtelen abbahagyná a keringését a Nap körül, akkor a tömegvonzás miatt egyenes vonalú mozgással a Napba zuhanna. A pályáját egy olyan elfajult ellipszisnek tekinthetjük, amelynek nagytengelye a Föld–Nap távolság, kistengelye nulla, és egyik fókuszában a Nap áll. Kepler III. törvénye szerint a bolygók keringési idejének négyzete úgy aránylik egymáshoz, mint Naptól mért átlagos távolságuk köbei. Írjuk fel a Földre Kepler III. törvényét a keringés két állapotában, a két ellipszispálya megfelelő adataival:

$$\frac{T^2}{T_e^2} = \frac{R^3}{R_e^3},$$

ahol az e index az elfajult ellipszishez tartozó adatokat jelöli. Az elfajult ellipszis nagytengelye R , így itt az átlagos Föld–Nap távolság $R_e = R/2$. Ezt felhasználva

$$T_e = \sqrt{\frac{T^2(R/2)^3}{R^2}} = T \sqrt{\frac{1}{8}} = \sqrt{\frac{1}{8}} \text{ év},$$

hiszen a Föld keringési ideje 1 év. A Föld az elfajult ellipszis pályán az ottani keringési ideje fele alatt érné el a Napot, azaz $(1/2)\sqrt{1/8}$ év $\approx 64,5$ nap alatt.

Lengyel György (Bp., Apáczai Csere J. Gyak. Gimn., II. o. t.)

II. megoldás. A Föld–Nap rendszer potenciális energiájának csökkenése révén a Föld kinetikus energiára tesz szert:

$$\gamma m M \left(\frac{1}{R-x} - \frac{1}{R} \right) = \frac{1}{2} m v^2(x),$$

ahol γ az általános tömegvonzás állandója ($\gamma = 6,67 \cdot 10^{-11} \text{ m}^3 \text{ kg}^{-1} \text{ s}^{-2}$), M a Nap tömege ($M = 2 \cdot 10^{30} \text{ kg}$), m a Föld tömege, $v(x)$ a Föld sebessége, miután már x távolságot megtett a Nap irányában.

Írjuk be $v(x)$ helyébe a dx/dt kifejezést, így a következő differenciálegyenletet kapjuk:

$$\frac{dx}{dt} = \sqrt{\frac{2\gamma M}{R}} \sqrt{\frac{x}{R-x}},$$

vagy másképpen:

$$\sqrt{\frac{R-x}{x}} \frac{dx}{dt} = \sqrt{\frac{2\gamma M}{R}}.$$

Integráljuk mindkét oldalt 0-tól t -ig:

$$\int_0^t \sqrt{\frac{R-x}{x}} \frac{dx}{dt} dt = \sqrt{\frac{2\gamma M}{R}} t.$$

A bal oldali integrál helyettesítéssel így számolható:

$$\int_0^t \sqrt{\frac{R-x}{x}} \frac{dx}{dt} dt = \int_0^R \sqrt{\frac{R-x}{x}} dx = \left[\sqrt{x(R-x)} - R \arctan \sqrt{\frac{R-x}{x}} \right]_0^R = \frac{\pi}{2} R.$$

Eszerint

$$t = \frac{\pi}{2} \sqrt{\frac{R^3}{2\gamma M}}.$$

Ezzel lényegében Kepler III. törvényének az első megoldásban felhasznált alakját kaptuk meg. Numerikusan $t = 64,5$ nap, megegyezésben az előző megoldásnál kapott értékkel.

Marth Gábor (Bp., Apáczai Csere J. Gyak. Gimn., IV. o. t.)